

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของการศึกษานี้จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 การทบทวนกฎหมายและแนวนโยบายของรัฐตลอดจนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ 2 การทบทวนเอกสารและงานวิจัยของต่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในส่วนของท้องถิ่น

ส่วนที่ 1 การทบทวนกฎหมายและแนวนโยบายของรัฐตลอดจนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1 กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

การกำหนดบทบาทการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บัญญัติไว้ในกฎหมายและแนวนโยบายของรัฐ ที่สำคัญๆ สามารถประมวลได้ดังนี้

2.1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญๆ ได้แก่

มาตรา 80 (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่บำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติรวมทั้งการบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย

2.1.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.

2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฯ ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการจัดศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญๆ มีรายละเอียดมาตราที่สำคัญๆ ดังนี้

มาตรา 9 (2) การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทั้งนี้ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดที่จัดการศึกษาอยู่แล้วให้มีสิทธิจัดการศึกษาได้ต่อไป โดยไม่ต้องประเมินอีก แต่ถ้าเป็นการรับโอนสถานศึกษาหรือเปลี่ยนแปลงประเภทการจัดการศึกษาต้องดำเนินการตามกฎกระทรวง

2.1.3 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการจัดศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญๆ มีรายละเอียด ดังนี้

มาตรา 16 มาตรา 17 และมาตรา 18 กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน โดยถือว่าการจัดการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริการสาธารณะ

2.1.4 กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการจัดทำกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 -2554) ได้กำหนดนโยบายที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจการจัด

การศึกษาไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความคล่องตัว และมีอิสระในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพและได้มาตรฐาน พร้อมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลายและยืดหยุ่น รวมทั้งส่งเสริมการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาทั้งจากภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นๆ เพื่อให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพมีความสมบูรณ์ทั้งด้านสุขภาพ ร่างกาย จิตใจ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทยบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนการส่งเสริม การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีมาตรการในการดำเนินการ ดังนี้

1) ส่งเสริมศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดและสนับสนุนการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายมีคุณภาพและมาตรฐาน

2) พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความรู้ ทักษะ และศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งส่งเสริมสวัสดิการ และความก้าวหน้าในวิชาชีพ

3) สร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ และบุคลากรให้กับท้องถิ่น ชุมชน สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการศึกษาและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา

พร้อมกันนี้ได้กำหนดบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ดังนี้

ร่วมกับเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ค้นหาและให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนด้อยโอกาส พิการ ให้ได้รับบริการการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

2.1.5 พระราชบัญญัติ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ได้กำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการจัดศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ

มาตรา 5 คนพิการมีสิทธิทางการศึกษาดังนี้

(1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

(2) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น

(3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล

มาตรา 10 เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ให้ราชการส่วนท้องถิ่น ออกข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ข้อกำหนด ระเบียบหรือประกาศแล้วแต่กรณี ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

2.1.6 พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ได้กำหนดบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สำคัญๆ มีรายละเอียดดังนี้

มาตรา 20 คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ ดังต่อไปนี้

(2) การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติหรือแผนการศึกษาแห่งชาติ ตามความเหมาะสมในสถานศึกษาเฉพาะหรือในสถานศึกษาทั่วไป หรือการศึกษาทางเลือก หรือ การศึกษานอกระบบ โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการให้การสนับสนุนตามความเหมาะสม

มาตรา 21 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้ ราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ข้อกำหนด ระเบียบหรือประกาศ แล้วแต่กรณี ให้ เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

จากการทบทวนวรรณกรรมที่กล่าวมาข้างต้น สามารถที่จะสรุปได้ว่า ประเทศไทยมีกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์กรส่วนท้องถิ่นสำหรับประชาชนรวมทั้งคน พิการในท้องถิ่นอย่างชัดเจนตั้งแต่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่ได้กำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษา อบรมและฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความ ต้องการของท้องถิ่นได้ ในทำนองเดียวกันพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาตาม ความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการของท้องถิ่น และกำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการออก หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมี กฎหมายอีกหลายๆ ฉบับที่ได้กำหนดถึงการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้อย่าง ชัดเจน

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 การทบทวนเอกสาร

คนพิการจัดเป็นทรัพยากรบุคคลสำคัญกลุ่มหนึ่งของประเทศไทย ที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2550) ระบุว่าประเทศไทยมีคนพิการจำนวน 1,871,800 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.9 ของจำนวนประชากรทั้งหมดของประเทศ และเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจในปี พ.ศ. 2520 มีจำนวนคนพิการเพียง 296,200 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7 จะเห็นได้ว่าจำนวนคนพิการของประเทศไทยได้เพิ่มขึ้นในอย่างก้าวกระโดดในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา ทั้งนี้เกิดการเปลี่ยนผ่านแนวความคิดและมุมมองความพิการจากเดิมที่พิจารณาลักษณะความพิการหรือภาวะโรคภัยที่รับรู้และเห็นได้โดยง่าย ไปสู่มุมมองที่เน้นความสามารถ หรือความยากลำบากในการทำกิจกรรม โดยเฉพาะการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานหรือกิจวัตรประจำวัน

การที่มีคนพิการมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รัฐจึงต้องให้การดูแลและบริการอย่างทั่วถึงตามสิทธิขั้นพื้นฐานที่คนพิการพึงจะได้รับ สำหรับการศึกษาศำหรับผู้พิการนั้น ถึงแม้กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทยได้ให้บริการทางการศึกษาแก่คนพิการ แต่การบริการก็ยังไม่ทั่วถึง จากสถิติข้อมูลของกระทรวงมหาดไทย (2550) พบว่า จำนวนคนพิการวัยเรียนทั้งหมด มีจำนวนทั้งสิ้น 407,182 คน แต่มีจำนวนคนพิการวัยเรียนที่ได้รับบริการมีจำนวน 276,147 คน และจำนวน 131,035 คนของคนพิการวัยเรียนที่ไม่ได้รับบริการ คิดเป็น 32.18 % โดยคนพิการทางการได้ยินไม่ได้รับบริการมากที่สุด (48.78%) ตามด้วย ออทิสติก (43.32%) ร่างกาย (42.17%) พิการซ้ำซ้อน (38.98%) บกพร่องทางการพูด (38.08%) พฤติกรรม (33.16%) สติปัญญา (31.45%) การมองเห็น (31.08%) และทางการเรียนรู้ (22.30%) ตามลำดับ (ดูตารางที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1 จำนวนคนพิการในวัยเรียน ที่ได้รับบริการและไม่ได้รับบริการ

ประเภทความพิการ		จำนวนคน พิการวัยเรียน ทั้งหมด (1.8%)	จำนวนคน พิการวัยเรียน ที่ได้รับ บริการ	จำนวนคน พิการวัยเรียน ที่ไม่ได้รับ บริการ	ร้อยละของ คนพิการที่ยัง ไม่ได้รับ บริการ
1	บุคคลที่มีความบกพร่อง ทางการเห็น	30,611	21,097	9,514	31.08
2	บุคคลที่มีความบกพร่อง ทางการได้ยิน	37,633	19,275	18,358	48.78
3	บุคคลที่มีความบกพร่อง ทางด้านสติปัญญา	62,380	42,761	19,619	31.45
4	บุคคลที่มีความบกพร่องทาง ร่างกายหรือสุขภาพ	48,880	28,265	20,615	42.17
5	บุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้	148,741	115,565	33,176	22.30
6	บุคคลที่มีปัญหาทางพฤติกรรม หรืออารมณ์	22,847	15,270	7,577	33.16
7	บุคคลที่มีความบกพร่อง ทางการพูดและภาษา	21,400	13,250	8,150	38.08
8	บุคคลออทิสติก	11,631	6,593	5,038	43.32
9	บุคคลพิการซ้ำซ้อน	23,059	14,071	8,150	38.98
รวม		407,182	276,147	131,035	32.18

ที่มา : กระทรวงมหาดไทย, 2551

จะเห็นได้ว่าจำนวนคนพิการที่ยังไม่ได้รับบริการทางการศึกษามีสัดส่วนที่สูงมากและความทั่วถึง ความเสมอภาค ก็จะแตกต่างกันไปในแต่ละประเภทของความพิการ ดังนั้นคำถามคือทำอย่างไรคนพิการจะได้รับสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคทางการศึกษา ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเข้ามาบทบาทอย่างสำคัญในการที่จะให้คนพิการได้รับสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคทางการศึกษา

การจัดการศึกษาท้องถิ่นไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่เป็นเรื่องที่ดำเนินการกันมานานแล้ว จะพบว่าเริ่มที่กรุงเทพมหานครก่อน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2427 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโรงเรียนหลวงเพื่อสามัญชนทั่วไปเป็นแห่งแรกขึ้น ณ วัดมหรณพาราม มีชื่อว่าโรงเรียนวัดมหรณพ เป็นการพระราชทานการศึกษาออกสู่ปวงชนเป็นครั้งแรก การศึกษาของชาติจึงได้พัฒนาและขยายออกไปทั่วประเทศ มีพระราชบัญญัติประถมศึกษา และการแบ่งเป็น กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงนครบาล และกระทรวงมหาดไทยขึ้น โดยกระทรวงนครบาลจัดการศึกษาในเมือง ส่วนกระทรวงมหาดไทยจัดการศึกษาตามหัวเมือง และต่อมาได้มีวิวัฒนาการทางการศึกษาเกิดขึ้นอีกมากมาย จนกระทั่งปัจจุบันที่ให้ความสำคัญกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างมาก และมีกฎหมายมารองรับ ที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่มีบทบาทอย่างสำคัญในการจัดการศึกษาระดับท้องถิ่น⁷

เกษม วัฒนชัย (2551) กล่าวว่า ท้องถิ่นควรนำการจัดการศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ถาวรของท้องถิ่น เพราะให้ประโยชน์เหลือคณานับ เป็นการลงทุนระยะยาวแต่ผลตอบแทนมากที่สุด เป็นกลไกที่ก่อให้เกิดการพัฒนา ทั้งในระดับประชาชน ครอบครัว และชุมชน โดยประโยชน์ของการศึกษาที่มีต่อประชาชนมีมากมาย อาทิ 1) ส่งเสริมให้ประชาชนมีสัมมาอาชีวะ ทำให้เศรษฐกิจชุมชนมีความมั่นคง ช่วยขจัดความยากจนในระยะยาว 2) ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี และประชาธิปไตยในชุมชน เพราะการศึกษาให้อุดมการณ์ประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนสำนึกในสิทธิและหน้าที่จึงเสริมพลังภราดรภาพบนฐานของเสรีภาพและความเสมอภาคตามหลักการประชาธิปไตย 3) ส่งเสริมสุขภาพและสร้างสุขภาวะในชุมชน การศึกษาจะให้พื้นฐานการดูแลสุขภาพ ทำให้ประชาชนเรียนรู้การดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัวดีขึ้น เป็นการสร้างสุขภาวะในชุมชน คือ ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาโรคอย่างถูกวิธี ฟื้นฟูร่างกาย จิตใจให้กลับเป็นปกติสุข 4) ส่งเสริมสิ่งแวดล้อมในครอบครัวและนิเวศน์วิทยาในชุมชน การศึกษาสอนให้ประชาชนรู้จักส่งเสริมสภาพแวดล้อมในครอบครัว ส่งเสริมระบบนิเวศน์ในชุมชน ร่วมมือพิทักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน ผ่านกระบวนการเรียนรู้ และ 5) ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมทั้งสำหรับสมาชิก ครอบครัว และชุมชน การศึกษาให้สติในการจัดการอบายมุขทั้งปวง รวมทั้งพัฒนาสติปัญญาให้มั่นคง

วรารักษ์ สามโกเศศ (2551) ได้กล่าวถึง ข้อดี ข้อด้อย อุปสรรค ของการจัดการศึกษาท้องถิ่น ดังนี้ ข้อดีของการจัดการศึกษาท้องถิ่น คือ 1) มีจุดแข็งด้านทรัพยากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลายแห่งมีทรัพยากรเพียงพอที่จะสนับสนุนการศึกษาท้องถิ่น 2) สามารถสนับสนุนการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีขนาดเล็กมี

⁷ รวมถึงการศึกษาในระบบและนอกระบบ และครอบคลุมถึงคนทุกกลุ่ม คนปกติ และคนพิการด้วย

โรงเรียนอยู่ในความดูแลไม่มาก จึงสามารถทุ่มเทได้อย่างเต็มที่ทำให้การจัดการศึกษามีคุณภาพสูงขึ้น

3) สามารถจัดหลักสูตรสะท้อนความต้องการของท้องถิ่นได้ดีกว่า ด้วยระยะทาง ความใกล้ชิดและความรู้สึกผูกพันที่มีต่อท้องถิ่น 4) สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากเขตความรับผิดชอบมีขนาดเล็ก และ 5) เห็นผลการดำเนินงานได้ชัดเจนรวดเร็ว ส่วนข้อด้อยของการจัดการศึกษาโดยท้องถิ่น คือ 1) ความไม่ต่อเนื่องของนโยบายสนับสนุนการจัดการศึกษาของท้องถิ่น 2) การพัฒนาบุคลากรจากหน่วยงานส่วนกลางมีข้อจำกัด และ 3) ขีดความสามารถ ทรัพยากร คุณภาพและมาตรฐานของแต่ละท้องถิ่นไม่ทัดเทียมกัน ในด้านอุปสรรคในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น มีหลายประเด็น อาทิ 1) ความเข้าใจการศึกษาท้องถิ่นของสังคมและส่วนกลางยังไม่ชัดเจน 2) การบริหารจัดการท้องถิ่นยังขาดความพร้อม 3) ความสามารถในการบริหารจัดการท้องถิ่นยังไม่ทัดเทียมกัน 4) ความไม่เข้าใจในเรื่องการศึกษาของท้องถิ่นของบุคลากรในเขตพื้นที่การศึกษา 5) ความไม่ต่อเนื่องในการสนับสนุนการจัดการศึกษาในด้านต่างๆ ของท้องถิ่น 6) อัตรากำลังครูซึ่งส่วนกลางไม่สามารถเพิ่มให้ได้ และ 7) การสนับสนุนงบประมาณท้องถิ่นแก่โรงเรียนของส่วนกลางแตกต่างกัน

2.2.2 การทบทวนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผดุง อารยะวิญญู (2541) ได้ศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบใหม่สำหรับการจัดการศึกษาพิเศษในชนบท โดยใช้วิธีการศึกษาแบบไม่จำแนกประเภท พบว่า การจัดการศึกษาพิเศษโดยวิธีไม่จำแนกประเภท (noncategorical approach) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ไม่มีการจำแนกประเภทเด็กเป็นประเภทต่างๆ เช่น เด็กปัญญาเลิศ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา เด็กที่บกพร่องทางร่างกาย เด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์/พฤติกรรม เด็กที่มีความบกพร่องทางการพูด เด็กออทิสติก เด็กเจ็บป่วยเรื้อรัง และเด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน การทดสอบมีขึ้นเพื่อระบุความสามารถ และปัญหาของเด็ก การจัดการศึกษามุ่งส่งเสริมศักยภาพ และในขณะเดียวกันก็มุ่งลดปัญหาของเด็กเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพ และสามารถนำมาใช้สำหรับโรงเรียนในชนบทในการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จากการวิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับกระทรวงศึกษาธิการ และทบวงมหาวิทยาลัย ดังนี้ 1) กระทรวงอาจปรับปรุงนำเอาวิธีการจัดการศึกษาพิเศษแบบไม่จำแนกประเภทไปใช้ในการจัดการศึกษาพิเศษในชนบท แม้จะไม่ใช่วิธีการที่ดีที่สุด แต่วิธีนี้มีข้อดีหลายประการ เช่น ประหยัดเวลา ประหยัดงบประมาณ และประหยัดบุคลากร แต่คำนึงถึงความจริงบางประการ เช่น วิธีนี้ใช้เมื่อการจำแนกประเภทมีปัญหามาก วิธีนี้ใช้กับเด็กที่มีความบกพร่องระดับปานกลางจะมีประสิทธิภาพกว่า ครูผู้สอนจะต้องจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล และจะต้องเป็นคนช่างสังเกต และที่สำคัญคือ มีทัศนคติต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และต่อการศึกษาพิเศษ 2) การผลิตครูทั้ง กระทรวงศึกษาธิการ โดยเฉพาะสถาบันราชภัฏ และทบวงมหาวิทยาลัย ที่กำกับดูแลมหาวิทยาลัยต่างๆ ควรกำหนดนโยบายในการผลิตครูการศึกษาพิเศษ โดยผลิตครูที่มีความสามารถใน

การสอนเด็กที่มีความบกพร่องหลายประการ และบกพร่องในระดับปานกลาง เพราะขณะนี้การฝึกหัด
ครูการศึกษาพิเศษของไทยเป็นการสอนเด็กโดยจำแนกประเภททั้งหมด 3) หน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่ใน
การจัดบริการทางการศึกษา เช่น กระทรวงมหาดไทย ไม่ว่าจะ เป็นเทศบาล กรุงเทพมหานคร เมือง
พัทยา กรมประชาสงเคราะห์ กรมตำรวจ โดยเฉพาะตำรวจตระเวนชายแดน หรือหน่วยงานอื่นที่
เกี่ยวข้องกับการศึกษา ควรพิจารณานำวิธีการศึกษาพิเศษแบบไม่จำแนกประเภทไปใช้ นอกจากนี้
ผู้วิจัยยังได้เสนอข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยที่สัมพันธ์กับการจัดการศึกษาพิเศษในรูปแบบนี้ในอนาคต
ดังนี้

1) ทดลองนำรูปแบบนี้มาใช้ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง
ขึ้นปานกลาง และรุนแรง

2) ทดลองนำรูปแบบของการจัดการศึกษาพิเศษ แบบนี้มาใช้สำหรับโรงเรียนใน
เมือง

3) ทดลองนำรูปแบบนี้ไปใช้ในโรงเรียนศึกษาพิเศษและ/หรือโรงเรียนเรียนร่วม
พิเศษ **สุดา สิริขันธ์ศรี (2541)** ได้ศึกษาองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นกับการจัด

การศึกษาของประเทศไทย และได้เสนอให้องค์ประกอบส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการจัดการศึกษาเพิ่ม
มากขึ้นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานควรเป็นหน้าที่ขององค์ประกอบส่วนท้องถิ่น และเป็นการ
บริหารงานโดยคณะกรรมการการศึกษา แยกจากคณะกรรมการบริหารขององค์ประกอบส่วนท้องถิ่น
แต่อย่างไรก็ตาม ลักษณะของการการบริหารควรเป็นเพียงการกำกับ ดูแล สนับสนุนส่งเสริม และการ
ติดตามผลสถานศึกษา โดยรัฐบาลกลางควรทำหน้าที่เพียงกำหนดนโยบาย สนับสนุนงบประมาณ การ
ควบคุมมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และการที่จะให้้องค์ประกอบส่วนท้องถิ่นมีอิสระได้นั้น รัฐต้อง
กระจายอำนาจการจัดหารายได้หรือการจัดเก็บภาษีให้้องค์ประกอบส่วนท้องถิ่นให้มาก รวมทั้งให้
สถานศึกษามีอิสระในการบริหารให้มากทั้งด้านแผน หลักสูตร บุคลากร และงบประมาณ บริหารงาน
ในรูปของคณะกรรมการที่มาจากผู้แทนชุมชน ผู้แทนประชาชน ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนครูและ
ผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้การจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและประชาชน ได้อย่าง
แท้จริง อย่างไรก็ตาม ควรคำนึงถึงความพร้อมของท้องถิ่นและเงื่อนไขทางการเมืองด้วย ในขั้นต้นนี้
หากองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นยังไม่มีความพร้อมในการจัดการศึกษา ควรเป็นหน้าที่ขององค์กรใน
ระดับจังหวัดดำเนินการไปพลางก่อน รวมทั้งมีการจัดสรรรายได้สนับสนุนการศึกษาในท้องถิ่น ในการ
นี้ การจัดตั้ง และจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางควรเป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการในลักษณะ
ของการจัดสรรเป็นรายหัว ส่วนกระทรวงมหาดไทยหรือองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นควรทำหน้าที่
จัดสรรรายได้จากภาษีท้องถิ่น เป็นเงินอุดหนุนช่วยเหลือ รวมทั้งงบลงทุน และมี้องค์ประกอบส่วน
ท้องถิ่นมีความพร้อมและเข้มแข็ง ก็ควรโอนการจัดการศึกษาให้อยู่ในความรับผิดชอบของท้องถิ่น

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังได้ระบุไว้ว่า 1) สภาพปัญหาการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับ “มาก” เรียงตามลำดับ ได้แก่ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคล 2) สภาพความพร้อมการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับ “มาก” เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการบริหารราชการ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารงบประมาณ 3) ข้อเสนอแนะการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการรับการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการศึกษา ควรพัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านงานวิชาการแก่ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่นในทุกๆ ด้านควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อการศึกษาในรูปแบบต่างๆ

ปิ่นไพร ชาววัง (2542) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลเมืองวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี” และสรุปผลการศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเรียงลำดับองค์ประกอบการมีส่วนร่วมตามค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อยปรากฏดังนี้ ด้านการดำเนินการตัดสินใจ และการประเมินผล โดยมีส่วนร่วมในการพัฒนาอยู่ในระดับต่ำทุกองค์ประกอบ ส่วนผลการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร พบว่า เพศ อายุ เทศกาล การเป็นสมาชิกกลุ่ม และอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ส่วนระดับการศึกษาสถานภาพสมรส รายได้ และระยะเวลาที่อยู่อาศัย ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

สมหวัง คันทรธ (2543) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เจ้าหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาระดับอำเภอ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ต่อความเป็นไปได้ของรูปแบบการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อม ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจด้านการศึกษา และยังมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะไปช่วยเหลือด้านการศึกษาอย่างเต็มที่ตามความต้องการของโรงเรียนได้

ผดุงศักดิ์ อุบายลับ (2544) ได้ศึกษาความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการรับโอนงานด้านการจัดการศึกษาสู่ท้องถิ่น: กรณีขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบล และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการรับโอนงานด้านการจัดการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในการรับโอนงานด้านการจัดการศึกษาในภาพรวมอยู่ระดับค่อนข้างน้อย ด้านที่มีความพร้อม

มากที่สุด คือ ด้านบุคลากร รองลงมาคือ ด้านการจัดการ ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ตามลำดับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการรับโอนงานด้านการจัดการศึกษา คือ รายได้องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้มากก็จะมีความพร้อมมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้น้อย ส่วนปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความพร้อมในการรับโอนงานด้านการจัดการศึกษา ได้แก่ ความห่างไกลจากชุมชนและประสบการณ์ขององค์กร ซึ่งรัฐบาลควรปรับนโยบายเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการของท้องถิ่นในด้านต่างๆ เพิ่มสวัสดิการ ค่าตอบแทน ค่าจ้างของครู ให้มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สร้างความเข้าใจในหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินงานถ่ายโอนให้ชัดเจนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ความสำเร็จในการนำนโยบายนี้ไปปฏิบัติ (อนันต์ พงศ์สุปราณี, 2544) และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเสิงสาง (2545) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา เพื่อทราบสภาพปัญหา ความต้องการปัจจัย และความคาดหวังในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า ขาดบุคลากรทางการศึกษาที่มีวุฒิและความรู้ความสามารถ ขาดงบประมาณในการรองรับการถ่ายโอนการจัดการศึกษา ขาดวัสดุอุปกรณ์สำหรับการจัดการศึกษาในท้องถิ่นอย่างเพียงพอ ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการถ่ายโอนการจัดการศึกษา ขาดการกำหนดโครงสร้างสำหรับรองรับภารกิจด้านการจัดการศึกษา

นิตยา เงินประเสริฐศรี (2545) ได้ศึกษาถึงความเหมาะสมในการถ่ายโอนสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: บทสะท้อนจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญฝ่ายรัฐศาสตร์ ฝ่ายการศึกษา ผู้บริหารและฝ่ายนิติบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครู บุคลากรทางการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประชาคมท้องถิ่น เพื่อวิเคราะห์นโยบายปัจจัยบ่งชี้ความสำเร็จ และเสนอทางเลือก กลยุทธ์ที่เหมาะสมในการถ่ายโอนสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า กฎหมายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่พร้อมรับการถ่ายโอนการจัดการศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ประเมินตนเองว่ายังไม่พร้อมและไม่ต้องการรับภาระในการจัดการศึกษารวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษายังไม่มีความศรัทธา และเชื่อมั่นในความพร้อมของการเมืองการปกครองระดับท้องถิ่น

วีรพงษ์ อุ่นมานนท์ (2546) ได้ศึกษาความพร้อมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดเลย ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมในการจัดการศึกษาในระดับปานกลาง โดยมีลำดับความพร้อม คือ ความพร้อมของชุมชน ความพร้อมของศักยภาพการบริหาร และความพร้อมของผู้นำ และแนวทางการพัฒนาความพร้อมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ พัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหาร โรงเรียน

และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้นองค์การบริหารส่วนตำบล จัดสรรงบประมาณในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเพียงพอ และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านการศึกษา

บวรวิทย์ เลิศไกร (2546) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน : กรณีศึกษาเฉพาะเขตประเวศ พบว่า 1) ผู้นำท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คืองานวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ ของนักเรียนในโรงเรียน ซึ่งมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยเกี่ยวกับบุคคลของผู้นำท้องถิ่น ด้านความฉลาดทางอารมณ์ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การเอาใจเขามาใส่ใจเรา การรับผิดชอบต่อสังคม การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม การจัดการกับความขัดแย้ง และการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยรวม รายด้านและรายข้อมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัจจัยเกี่ยวกับบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การเอาใจเขามาใส่ใจเรา ระดับการศึกษา และรายได้ 3) ปัจจัยเกี่ยวกับบุคคลที่สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ระดับการศึกษา ส่วนรายได้ และการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นในการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 23.40

วิชัย โทสาลี (2548) ได้ทำการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมทุกงานตามภารกิจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญกับการศึกษาในท้องถิ่นและมีความพร้อมในการมีส่วนร่วมบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพิ่มมากขึ้น สรุปความต้องการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านดังนี้ 1) ด้านบริหารวิชาการ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ “มากกว่า” ทุกด้านทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมาชิกในองค์การบริหารส่วนตำบลตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาด้านวิชาการของนักเรียนซึ่งเป็นบุตรหลานของตนเองภายในชุมชนให้มีคุณภาพ 2) ด้านบริหารงบประมาณสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ “มาก” ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากต้องการเข้าไปมีบทบาทในการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่บุตรหลานอย่างมีคุณภาพ 3) ด้านบริหารบุคคล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ “มาก” แต่น้อยกว่าด้านอื่นๆ ทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้เห็นความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรให้สามารถพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพ 4) ด้านบริหารงาน

ทั่วไป สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ “มาก “ ทั้งนี้ เพราะสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองนักเรียนหรือเป็นเครือญาติจึงต้องการเข้าไปแก้ไขพฤติกรรมไม่เหมาะสมของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเสพติด

พรสวัสดิ์ ครอบบุญ (2550) การศึกษาการมีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี 2) ให้ได้ข้อเสนอแนะในการสนับสนุนการจัดการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่ฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 214 คน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางข้อเสนอแนะของการวิจัย 1) การส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการต้องจัดหลักสูตรอบรมให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการกำหนดกรอบในการตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา 2) หน่วยงานระดับจังหวัดส่งเสริมให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการสำรวจข้อมูลมากขึ้น โดยการจัดประชุมร่วมระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลและสถานศึกษาในพื้นที่เพื่อวางแผนการสำรวจข้อมูลร่วมกัน 3) นายกองค์การบริหารส่วนตำบลควรเสนอความคิดเห็นไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อรวบรวมข้อมูลความต้องการในท้องถิ่นเกี่ยวกับอาชีพที่น่าจะให้มีการฝึกทักษะอาชีพในโรงเรียน โดยให้มีปราชญ์ท้องถิ่นเข้าร่วม 4) กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการให้จัดหลักสูตรอบรม นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการกำหนดตัวดัชนีในการติดตามประเมินผล

พรทิพย์ น้อมนำทรัพย์ (2550) ศึกษาทัศนคติของบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1 ต่อการถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ต่อการถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบทบาทของบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 ที่มีทัศนคติการถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามตำแหน่ง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 8 แห่ง จำนวน 270 คน ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเป็นการศึกษาเชิงปริมาณคิดเป็นร้อยละ 100 การบรรยายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษานี้พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครูมีทัศนคติเชิงบวกต่อการถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นน้อย ที่เป็นเช่นนี้เพราะบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 มีทัศนคติว่า

ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจะไม่มีความรู้และไม่เข้าใจการจัดการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับควรมีการตั้งกฎเกณฑ์ในการบริหารจัดการศึกษาแนวทางเดียวกัน ความไม่พร้อมอาจทำให้สถานศึกษาบางแห่งที่โอนไปสังกัดไม่สามารถพัฒนาและจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน การเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องและครอบงำการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทำให้ไม่มีอิสระควรให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาเพียงหน่วยงานเดียว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบการโอนย้ายระหว่างหน่วยงานยังไม่ชัดเจน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัญหาในการไม่สนับสนุนงบประมาณด้านการจัดการศึกษา

วิศิษฐ์ ศรีมุงคุด (2550) ศึกษาบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้น พื้นฐาน อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหาร และผู้ปกครองนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า 1) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านบทบาทของท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีบทบาทอยู่ในระดับมาก 2) ด้านความพร้อมของท้องถิ่นในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมมีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง 3) โดยสรุปแสดงค่าเฉลี่ยในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก

อาทิตย์ นามบุตร (2550) ศึกษาความพร้อมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านศักยภาพการบริหารของบุคลากรเทศบาลตำบล จังหวัดขอนแก่น พบว่า 1) ด้านการบริหารงานบุคคล บุคลากรเทศบาลตำบล จังหวัดขอนแก่นได้รับการอบรม มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนระดับมาก แต่ขาดด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอน 2) ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่าเทศบาลมีความพร้อมด้านการบริหารแต่มีปัญหาการจัดเก็บรายได้ 3) ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ มีความพร้อมด้านการเบิกจ่ายตามระเบียบแต่ความพร้อมด้านศูนย์เทคโนโลยีการศึกษาและการวิจัยทางการศึกษามีน้อย 4) ด้านการบริหารจัดการ เทศบาลตำบลมีเป้าหมาย แผนงาน วิธีดำเนินการ ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่มีความพร้อมด้านการจัดวางตัวบุคคลน้อย การศึกษานี้เสนอแนะว่าเทศบาลตำบลในจังหวัดขอนแก่น ควรกำหนดนโยบาย ในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนให้ชัดเจน และในการพิจารณาความดีความชอบเทศบาลควรมีการพิจารณาผ่านคณะกรรมการด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม

การศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2551) ได้ศึกษาถึงการจัดการศึกษาเด็กที่มีลักษณะพิเศษกรณีศึกษาเทศบาลเมืองท่าข้าม จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กประถมศึกษา เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และเด็กสมาธิสั้น ในปี พ.ศ. 2549 มีนักเรียนจำนวน 86 คน จากจำนวน 578 คน มีจำนวนนักเรียน 30 คน ที่มีปัญหารุนแรงด้านการอ่าน การเขียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน คณะทำงานได้ดำเนินการ

- 1) แต่งตั้งคณะกรรมการการบริหารจัดการเรียนร่วม
 - 2) สังเกตคั่นหน้านักเรียน
 - 3) ประสานเครือข่ายโรงพยาบาลเพื่อวินิจฉัย และประเมินความสามารถทางการศึกษา
 - 4) ประชุมจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individual Educational Program : IEP)
 - 5) จัดทำแผนการสอน (Individual Implement Plan: IIP) และดำเนินการสอนตาม IEP
 - 6) ประเมินผลตามแผน IEP ภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งนิเทศน์ติดตามโดยคณะกรรมการการศึกษา
 - 7) ประเมินและสรุปผลตามแผน IEP เมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา
 - 8) ประเมินการเลื่อนชั้น/ ออกหลักฐานการสำเร็จการศึกษา พบว่า ในปีการศึกษา 2550 เด็กมีการพัฒนาการ การเขียน อ่าน และแรงจูงใจในด้านการเรียนดีมาก
- จากการศึกษาครั้งนี้พบข้อควรพิจารณาแยกเป็นประเด็น ดังนี้
- 1.1) สามารถให้โอกาสทางการศึกษา ดูแลเด็กกลุ่มพิเศษให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียม และแก้ไขปัญหาเฉพาะทางของของเด็กได้ เพื่ออนาคตของเด็กและเยาวชนในโอกาสการเรียนรู้ต่อและใช้ชีวิตอย่างสมศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ นักเรียนที่มีปัญหาการเรียนได้รับการช่วยเหลือทางการศึกษาและการแพทย์
 - 1.2) สามารถทำให้ผู้ปกครอง เกิดความรู้สึกว่า ปัญหาของบุตรหลาน สามารถแก้ไขได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นรูปธรรม ครูและผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของเด็กที่มีปัญหาการเรียน
 - 1.3) โรงเรียนเทศบาลเมืองท่าข้าม ๑ เป็นโรงเรียนต้นแบบของการจัดการเรียนร่วมและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษอย่างต่อเนื่อง
- ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข
- 1) ความไม่เข้าใจของผู้ปกครอง การประชุม อบรม พัฒนาความรู้ความเข้าใจ โดยเครือข่าย ทำให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจ
 - 2) การไม่ยอมรับของครู เพราะเรื่องนี้เป็นของใหม่ เข้าใจว่าไม่ใช่หน้าที่ของตน เป็นหน้าที่ของครูการศึกษาพิเศษ การอบรมและทำความเข้าใจกับครูในโรงเรียน และขยายออกไปยังครูในสังกัดเทศบาลในภาคใต้ทุกโรงเรียน การอบรมทำให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และมีแนวทางแก้ไขปัญหา

3) บุคลากร และวัสดุ อุปกรณ์ สิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะทาง และสื่ออุปกรณ์เฉพาะทาง ในการแก้ไขปัญหา ควรดำเนินการจ้างครูการศึกษาพิเศษและจัดสรรงบประมาณด้านสื่อ อุปกรณ์ และจัดทำห้องการศึกษาพิเศษ

ส่วนที่ 2 การทบทวนเอกสารและงานวิจัยของต่างประเทศ

รายละเอียดของการศึกษาในส่วนนี้ประกอบด้วย

2.3 ประสบการณ์ในการจัดการศึกษาพิเศษในต่างประเทศ

2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5 การประยุกต์ใช้ประสบการณ์จากต่างประเทศ

2.3 ประสบการณ์ในการจัดการศึกษาพิเศษในต่างประเทศ

การทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในต่างประเทศ การศึกษาได้ทำการศึกษาประเทศแคนาดา และสหรัฐอเมริกา⁸

2.3.1 ประเทศแคนาดา

ประเทศแคนาดา เป็นประเทศหนึ่ง que ประสบความสำเร็จในการให้บริการทางการศึกษา สำหรับคนพิการ การให้บริการทางการศึกษามีพื้นฐานมาจากการให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชน โดยที่รัฐบาลกลางได้ออกกฎหมาย (Federal Law) เพื่อคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพในด้านต่างๆ สำหรับบุคคลที่อาศัยอยู่ในประเทศแคนาดา และบังคับใช้โดยรัฐบาลท้องถิ่นของแต่ละมลรัฐ ซึ่งในแต่ละมลรัฐ อาจมีความเข้มงวดในการบังคับใช้ตามสถานภาพความแตกต่างกันออกไป ประเทศแคนาดายังมีการกำหนดนโยบายเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในการให้บริการทางการศึกษาสำหรับคนพิการ รวมทั้งได้รับการสนับสนุนด้านการเงิน ประเทศแคนาดาได้ประกาศใช้กฎหมายสำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับคนพิการซึ่งเป็นกฎหมายหลักที่ออกโดยรัฐและบังคับใช้ทั้งประเทศ คือ Canadian Charter of Rights and Freedoms เป็นกฎหมายหลักที่ใช้เป็นแม่บทของประเทศแคนาดา ในมาตรา 15 (Section 15) กล่าวว่า ห้ามการแบ่งแยกโดยความพิการ (Prohibits Discrimination of Grounds of Disability) ตาม (1) กล่าวโดยสรุปว่า ทุกคนมีสิทธิที่เท่าเทียมกันและอยู่ภายใต้กฎหมาย และได้รับสิทธิการคุ้มครอง และได้รับประโยชน์จากกฎหมาย โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่าง ในเรื่องของเชื้อชาติ สัญชาติ ศิวิศาสนา เพศ อายุ และ ความพิการทางสติปัญญา จิตใจ หรือร่างกาย สำหรับการจัดการศึกษาพิเศษใน

⁸ ทั้งนี้เนื่องจากประสบการณ์ของทั้งประเทศแคนาดา และสหรัฐอเมริกา มีหลายๆประเทศได้นำรูปแบบการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการในส่วนของท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้กันอย่างแพร่หลาย

ประเทศแคนาดาประเทศแคนาดามีการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพคนพิการอย่างทั่วถึง มีกฎหมายรับรองสิทธิพื้นฐานคือ การเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตั้งแต่แรกพบความพิการ นอกจากนี้ในแต่ละมลรัฐอาจมีกฎหมายและแนวปฏิบัติในการสนองตอบความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการโดยรัฐบาลท้องถิ่นกำหนดขึ้นเองได้ อาทิ ที่บริติชโคลัมเบีย (British Columbia)⁹ กำหนดนโยบายชัดเจนว่าต้องการให้นักเรียนพิการมีส่วนร่วมอย่างเต็มรูปแบบในระบบการศึกษาแบบเรียนร่วม โดยมีแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมว่าเป็นทั้งสิ่งท้าทายและโอกาส เพราะทุกคนจะได้รับประโยชน์ร่วมกันทั้งนักเรียนพิการและนักเรียนทั่วไป อย่างไรก็ตามรัฐต้องสนับสนุนให้นักเรียนพิการได้รับการพัฒนาเพื่อให้บริการพัฒนาเพื่อให้บริการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนพิการได้แก่ พัฒนาการทางสติปัญญาทักษะทางสังคมรวมทั้งการพัฒนาด้านอาชีพ นอกจากนี้กฎหมายยังระบุไว้ว่าแต่ละท้องถิ่นจะต้องจัดทำ IEP สำหรับนักเรียนพิการทุกคนในทุกกลุ่มอายุในทุกโรงเรียน รวมทั้งแผนการจัดการเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไปในโรงเรียนด้วย โดยการจัดการศึกษาพิเศษจะต้องดำเนินการ โดยรัฐบาลท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด คือ

1. จัดให้เท่าเทียมกับนักเรียนทั่วไป
2. จัดให้อย่างมีคุณภาพ
3. จัดให้ตรงกับความต้องการจำเป็นพิเศษ และ
4. สามารถประเมินผลได้

การคัดแยกและการตรวจสอบผู้เรียนในประเทศแคนาดา ให้เริ่มดำเนินการก่อนเปิดภาคเรียน แต่บ่อยครั้งที่การดำเนินการวางแผนมักจะดำเนินการหลังจากเปิดภาคเรียนแล้ว ซึ่งทำให้นักเรียนพิการเสียเวลาในการที่จะได้รับการพัฒนาไปพร้อมๆ กับนักเรียนทั่วไป IEP ในประเทศแคนาดาจะจัดทำขึ้นโดยครูผู้สอน พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ เช่น นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด นักแก้ไขการพูด เป็นต้น ซึ่งได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติในเรื่อง IEP ไว้ดังนี้

- (1) มีการวางแผนการจัดการศึกษาทั้งระยะสั้นและระยะยาว
- (2) ระบุผู้รับผิดชอบให้บริการช่วยเหลือตามแผนที่กำหนด
- (3) ใช้ประโยชน์ IEP เมื่อนักเรียนเลื่อนชั้นหรือย้ายโรงเรียน
- (4) ต้องมีครูผู้รับผิดชอบหนึ่งคนสำหรับนักเรียนแต่ละคน ในการประสานงาน

เพื่อจัดทำ และสนับสนุนการจัดทำ IEP

⁹ ดูภาคผนวก ก การจัดบริการการศึกษาพิเศษของประเทศแคนาดา

รายละเอียดใน IEP มีดังนี้

(1) ระดับการเรียนรู้ในปัจจุบันหรือข้อมูลสมรรถภาพพื้นฐาน

(2) เป้าหมายการเรียนรู้ซึ่งแตกต่างจากนักเรียนคนอื่นๆ ในชั้นเรียน

(3) ความต้องการสื่อ อุปกรณ์ เครื่องมือ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก

บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดที่มีความแตกต่างกันเป็นเฉพาะบุคคล อาจจะต้องให้บริการทั้งในชั้นเรียน นอกชั้นเรียน นอกสถานที่หรือในชั้นเรียนอื่นๆ ที่นักเรียนพิการเข้าเรียนร่วม

(4) ระยะเวลาสิ้นสุดการใช้ IEP และกำหนดวันทบทวน IEP เป็นต้น

ผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำ IEP ได้แก่

ผู้เรียนหรือนักเรียนพิการ ควรมีส่วนร่วม โดยได้แสดงความคิดเห็นให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับ IEP ของตนเอง

ผู้ปกครอง ควรให้ข้อมูลความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน และร่วมกับครูวางแผน และจัดกิจกรรมรายวันเพื่อช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการดีขึ้น

ครู เป็นผู้รับผิดชอบการจัดรูปแบบการให้คำแนะนำปรึกษา และประเมินผลการเรียนของนักเรียนทุกคนในชั้น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้สามารถคัดแยกนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละประเภทได้

ครูใหญ่หรือผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาตามความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

โรงเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบและสนับสนุนการเข้าถึงบริการตามความต้องการจำเป็นพิเศษ

นอกจากนี้ทุกโรงเรียนต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนพิการเข้าเรียนร่วมได้ ครูทุกคนต้องได้รับการฝึกอบรมและจัดให้มีการพัฒนามาตรฐานนักวิชาชีพ อาทิกายภาพบำบัด นักแก้ไขการพูด ล่ามภาษามือ เป็นต้น

รัฐบาลต้องให้การสนับสนุนการให้ทุนของรัฐบาลเพื่อสนับสนุนทั้งนักเรียนพิการและบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้แก่ นักจิตวิทยา ผู้เชี่ยวชาญ ครูสอนเสริมด้านการเรียนรู้สำหรับนักเรียน ครูผู้ช่วยสอนและผู้ช่วยสนับสนุน ตลอดจนผู้สนับสนุนทรัพยากรการเรียนรู้ต่างๆ เป็นต้น

ทั้งนี้รัฐหรือโรงเรียนต้องจัดให้มีผู้รับผิดชอบในการให้บริการคำแนะนำปรึกษาและประเมินผลการเรียนของนักเรียนทุกคนในชั้น ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้สามารถคัดแยกนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้ ต้องมีผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาตามความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนในเขตพื้นที่รับผิดชอบด้วย

กล่าวโดยสรุปคือ การจัดการศึกษาพิเศษในประเทศแคนาดามีกรอบนโยบายการจัดการศึกษาให้แต่ละท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีแนวทางการดำเนินงานคือ ให้โรงเรียนทั่วไปทุกโรงเรียนมีแผนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมและเรียนร่วม หมายถึง โรงเรียนทุกโรงเรียนต้องสามารถดำเนินการจัดการเรียนร่วมได้ หากโรงเรียนใดยังไม่มีจัดการเรียนร่วม ต้องมีการทบทวนแผนปฏิบัติการของโรงเรียน เพื่อปรับสภาพแวดล้อมและการจัดการศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียน ทั้งนี้ได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องแต่ละส่วนอย่างชัดเจนรวมทั้งประชาชนต้องมีส่วนร่วมในรูปแบบคณะกรรมการ มีการวางแผน การประเมิน และการตรวจสอบการจัดการศึกษาร่วมกัน และให้ถือว่าการจัดทำ IEP เป็นเรื่องสำคัญ รัฐบาลท้องถิ่นมีหน้าที่สนับสนุนงบประมาณและช่วยเหลือในการพัฒนาบุคลากรให้สามารถบริการได้อย่างมีมาตรฐาน

2.3.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ได้เรียกร้องให้รัฐจัดการศึกษาเป็นพิเศษให้กับเด็กและเยาวชนพิการ จนกระทั่งเมื่อปี ค.ศ. 1975 จึงมีกฎหมายบังคับให้โรงเรียนทุกโรงเรียนห้ามปฏิเสธการรับนักเรียนเข้าเรียน อันเนื่องมาจากความพิการหรือความบกพร่อง และกำหนดให้ทุกโรงเรียนจัดการศึกษาให้กับนักเรียนพิการหรือนักเรียนที่มีความบกพร่องหรือที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (ในประเทศสหรัฐอเมริกาใช้ความบกพร่องหรือความต้องการจำเป็นพิเศษแทนความพิการ เมื่อกล่าวถึงเด็กและเยาวชนพิการในบริบทของการศึกษา) เป็นเฉพาะบุคคล รวมทั้งออกกฎหมาย¹⁰ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการจัดการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. กฎหมายระบุว่าว่านักเรียนทุกคนที่มีอายุระหว่าง 6 – 21 ปี ที่ยังเรียนไม่จบชั้นมัธยมศึกษาจะต้องได้รับการศึกษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย แม้จะเป็นบุคคลที่มีความบกพร่องทางจิตก็ได้รับสิทธิเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ เพราะกฎหมายกำหนดให้รัฐสนับสนุนค่าเล่าเรียนจนจบการศึกษา
2. ให้ครอบครัวของนักเรียนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้นักเรียนได้รับสิทธิและโอกาสทางการศึกษา เท่าเทียมกับบุคคลอื่นตามกฎหมายกำหนด
3. นักเรียนพิการจะได้รับการศึกษาพิเศษ และบริการที่เหมาะสมโดยจัดให้เข้าเรียนในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด
4. นโยบายทางการศึกษาสำหรับนักเรียนพิการ คือ การจัดการเรียนร่วมโดยให้ความสำคัญกับการลดข้อจำกัดทางสภาพแวดล้อม เจตคติเชิงลบของผู้บริหารหรือครูใหญ่และครูประจำชั้น ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนพิการเรียนร่วม

¹⁰ กฎหมายฉบับต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของคนพิการ ดูในภาคผนวก ข

นอกจากนี้ประเทศสหรัฐอเมริกายังมีแผนปฏิบัติการ และการให้บริการต่างๆ ในโรงเรียนรวมทั้งกฎหมายเฉพาะสำหรับคนพิการ ปี ค.ศ. 1977 (Individuals with Disabilities Act: IDEA, 1977) กฎหมายนี้ได้กล่าวถึงการช่วยเหลือนักเรียนพิการแบบบูรณาการและครบวงจร และจัดเงินสนับสนุนอย่างพอเพียง คือกำหนดให้นักเรียนพิการได้เรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไป การแยกนักเรียนพิการออกจากสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่คุ้นเคยนั้นจะกระทำได้อีกต่อเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน มีความจำเป็นมากจนไม่สามารถจัดการศึกษาในชั้นเรียนปกติได้สำเร็จเท่านั้น นั่นหมายถึง โรงเรียนควรใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนพิการให้อยู่ในชั้นเรียนร่วม ถึงแม้ว่านักเรียนคนนั้นจะพิการมากน้อยเพียงใดก็ตาม โดยใช้ผลการวิจัยที่ยืนยันว่าการไปเรียนในโรงเรียนเรียนร่วมของนักเรียนพิการ ดีกว่าการไปเรียนในโรงเรียนพิเศษเฉพาะความพิการ อย่างไรก็ตามการจัดกลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถต่างกันให้อยู่ในชั้นเรียนเดียวกัน ข้อมหมายถึงการสอนเป็นกลุ่มที่ทำได้ยาก แต่จะไม่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนักเรียนทั่วไปในชั้นเรียนร่วม และเวลาที่ใช้ในการสอนของครูก็ไม่เป็นการสูญเปล่า หากยังเกิดผลเชิงบวกต่อนักเรียนทั่วไป 5 ประการคือ 1) ทำให้นักเรียนทั่วไปในชั้นเรียนร่วม เข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของมนุษย์เพิ่มมากขึ้น 2) ทำให้นักเรียนมีทักษะทางสังคมดีขึ้น 3) ทำให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความภูมิใจในตนเองมากขึ้น 4) ทำให้นักเรียนทั้งสองกลุ่มได้พัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมของตนเอง และ 5) ทำให้นักเรียนทั่วไปเกิดความเห็นใจและมีสัมพันธภาพที่ดีกับนักเรียนพิการ

จากสถิติข้อมูลปี ค.ศ. 2003 พบว่า ในประเทศสหรัฐอเมริกามีนักเรียนพิการเรียนร่วมร้อยละ 46 ของนักเรียนพิการทั้งหมด และเรียนชั้นเรียนทั่วไปน้อยกว่าร้อยละ 20 มีโรงเรียนเรียนร่วมระดับประถมศึกษามากกว่าโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา นักเรียนที่มีความบกพร่องด้านการพูด มีจำนวนนักเรียนเรียนร่วมมากที่สุดคือ ร้อยละ 88 นอกจากนี้ยังมีผลงานวิจัยยืนยันว่า นักเรียนพิการที่ไปเรียนในโรงเรียนทั่วไป มีทักษะทางสังคมดีกว่านักเรียนพิการที่เรียนในโรงเรียนพิเศษ และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ สามารถเรียนร่วมในชั้นเดียวกันกับนักเรียนทั่วไปได้โดยไม่มี ความแตกต่าง การเรียนร่วมทำให้นักเรียนมีเพื่อนมากขึ้น เพื่อนหลายคนอาจจะอาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรืออำเภอเดียวกัน ภาวะความพิการมีอิทธิพลต่อความเป็นเพื่อนเพียงเล็กน้อย ขณะที่นักเรียนไปเรียนในโรงเรียนเดียวกันมิตรภาพระหว่างนักเรียนจะได้รับการพัฒนาให้ เป็นไปอย่างธรรมชาติ ด้านความรู้สึก เช่น รู้สึกว่าเขาก็เป็นนักเรียนคนหนึ่ง เป็นเพื่อนทั่วไปคนหนึ่ง หรืออาจเป็นเพื่อนสนิทกันตลอดไปก็ได้ นอกจากนี้นักเรียนหลายคนอาจจะช่วยเหลือเมื่อพบเห็นนักเรียนพิการเข้ามาเรียนในชั้นเรียนเป็นครั้งแรก แนวคิดเช่นนี้เป็น การให้โอกาสนักเรียนทั่วไป ได้แสดงบทบาทความรับผิดชอบที่ไม่เคยได้กระทำมาก่อน อย่างไรก็ตาม ครูมีความสำคัญมากที่จะทำให้นักเรียนพิการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากนักเรียนพิการคนใดเรียนร่วมบางเวลา นักเรียนในชั้นนั้นมักจะไม่นับว่านักเรียนคน

นั้นเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและทำนองเดียวกันนักเรียนพิการเรียนร่วมเป็นบางเวลาจะรู้สึกว่ามีเพื่อน รวมทั้งยังมีผลการวิจัยซึ่งแสดงให้เห็นว่าในโรงเรียนร่วมนักเรียนพิการมีผลการเรียนเช่นเดียวกับนักเรียนทั่วไป

นอกจากนี้ในประเทศสหรัฐอเมริกา ยังให้ความสำคัญต่อเจตคติของครูประจำชั้น และผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือครูใหญ่ที่มีต่อการจัดการเรียนร่วมเพื่อการปฏิบัติตามที่ระบุในกฎหมายเท่านั้น แต่ควรหมายถึงการลดข้อจำกัดทางสภาพแวดล้อมสำหรับนักเรียนพิการด้วย และไม่จำเป็นต้องต่อต้านการเรียนร่วม แต่ควรร่วมกันต่อต้านการกีดกันการเข้าเรียนร่วมมากกว่าการแยกนักเรียนพิการออกจากคนทั่วไป จะทำให้พวกเขาเกิดความรู้สึกแปลกแยกและเป็นการเลือกปฏิบัติ การจัดนักเรียนพิการให้อยู่ในกลุ่มทำงานร่วมกับนักเรียนคนอื่นในชั้นเรียน จะทำให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อนๆ ดีขึ้น นักเรียนทั่วไปในชั้นเรียนได้รับองค์ความรู้เกี่ยวกับความพิการจากการทำงานร่วมกับนักเรียนพิการอีกด้วย

อย่างไรก็ตามในประเทศสหรัฐอเมริกาบ่อยครั้งที่ครูสอนในชั้นเรียนร่วม มักไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร ทำให้การทำงานยากลำบากยิ่งขึ้น ครูสอนในชั้นเรียนร่วมต้องการความช่วยเหลือด้านสื่อ อุปกรณ์ในห้องเรียนเพิ่มขึ้น ต้องการเวลาในการวางแผน และมีการวางแผนการช่วยเหลือเพิ่มเติม และครูอีกจำนวนมากต้องการการฝึกอบรมเพิ่มเติมในการสอนในชั้นเรียนร่วม แต่มีครูเป็นส่วนน้อยที่ได้รับการฝึกอบรมดังกล่าว

เมื่อปี ค.ศ. 1977 กฎหมาย IDEA ได้ระบุว่า องค์กรทางการศึกษาในท้องถิ่น มีหน้าที่จัดหาบุคลากรทางการศึกษาพิเศษ เพื่อทำงานร่วมกับนักวิชาชีพอื่นตามความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการในการช่วยเหลือและสนับสนุนโรงเรียนร่วม บุคคลเหล่านี้จะทำงานร่วมกับนักวิชาชีพ เช่น นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด นักแก้ไขการพูด ครูผู้ช่วยหรือครูช่วยสอน ผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น บุคคลเหล่านี้จะต้องทำงานร่วมกับนักวิชาชีพและครูผู้สอนนักเรียนพิการ แต่ปัจจุบันมีการอบรมฝึกฝนผู้ทำหน้าที่ครูและผู้ทำงานร่วมกับนักวิชาชีพเพื่อทำงานร่วมกันอยู่ในระดับน้อย

การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับนักเรียนพิการทุกคนเป็นนโยบายสำคัญในการจัดการศึกษาพิเศษในประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสหรัฐอเมริกาให้คำอธิบายแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลว่า เป็นการระบุความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนพิการไว้ในแผนเป็นลายลักษณ์อักษร โดยในแผนระบุเป้าหมายระยะยาวหนึ่งปี จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งเป็นจุดประสงค์ระยะสั้น บริการทางการศึกษาอื่น วันเริ่มต้นและสิ้นสุดการใช้แผน นักเรียนพิการทุกคนต้องมี IEP และจะต้องได้รับการสนับสนุนทางการศึกษา ต้องมีการประชุมคณะจัดทำ IEP ซึ่งประกอบด้วย นักเรียนพิการ (กรณีนักเรียนสามารถเป็นตัวแทนตนเองได้) ครู ผู้บริหาร

สถานศึกษา พ่อ แม่ และนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการประเมินและตรวจสอบเด็ก แผนการจัดการศึกษา เฉพาะบุคคลถูกจัดขึ้นตามความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียนเป็นเฉพาะบุคคล อาจมีการประชุมกันในคณะเล็กเพื่ออภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนพิการก่อนที่จะมีการประชุมคณะจัดทำ IEP ก็ได้ แต่อย่างไรก็ตามต้องมีการประชุมคณะจัดทำ IEP หากมีการจัดทำ IEP ก่อนที่จะจัดประชุมคณะจัดทำ IEP ก็ถือว่าไม่สอดคล้องกับกฎหมาย นอกจากนี้ครูและผู้เกี่ยวข้องจะต้องประชุมคณะจัดทำ IEP ให้กับนักเรียนพิการทุกคนที่อยู่ในชั้นเรียน ครอบครัวมีหน้าที่ต้องให้ข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง หากจำเป็นนักเรียนต้องได้รับการประเมินและตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเพิ่มเติมก่อนการจัดทำ IEP ด้วย สำหรับการประเมินและตรวจสอบนั้นจะต้องทำเป็นคณะ โดยจะไม่ใช้ผลการประเมินของบุคคลใดบุคคลหนึ่งมาตัดสินว่านักเรียนพิการ นอกจากนี้ยังกำหนดให้มีการจัดทำ IEP อย่างน้อยทุก 3 ปี โดยพ่อ แม่ และครอบครัวจะต้องมีส่วนร่วมในการประเมิน และต้องมีการทบทวนแผนทุกปี พ่อ แม่ต้องรู้เกี่ยวกับนักเรียน และควรปฏิบัติตามข้อแนะนำของทาง โรงเรียนที่ได้จัดเตรียมไว้ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ต้องมีการแจ้งให้พ่อ แม่ และผู้เกี่ยวข้องทราบทุกครั้ง

กล่าวโดยสรุปกรอบนโยบายของประเทศสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ให้นักเรียนพิการ คือการกำหนดไว้ในกฎหมายว่าต้องจัดการเรียนร่วมให้แก่เด็กทุกคน ไม่ว่าจะมีความพิการมากเพียงใดก็ตามต้องให้ความสำคัญกับการลดข้อจำกัด ด้านสภาพแวดล้อม และทักษะทางสังคมของคนพิการ คำนี้ถึงคุณธรรมจริยธรรม และการมีส่วนร่วมที่ดีของนักเรียนตั้งแต่เยาว์วัยในชุมชนเดียวกัน นอกจากนี้ครูจะต้องเป็นผู้ดูแลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม สอดคล้องตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เพื่อให้เด็กนักเรียนพิการได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และเกิดการยอมรับนักเรียนพิการว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ต้องมีผู้ช่วยครูในการประสานการทำงานร่วมกับนักวิชาชีพอื่น ทั้งนี้จะต้องได้รับการสนับสนุนด้านทรัพยากรทางการศึกษา ต้องมีการอบรมครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและมีผู้ทำงานร่วมกับนักวิชาชีพอย่างเพียงพอ ต่อการให้บริการ

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Allen (1996) ได้ศึกษากฎหมายทางการศึกษาพิเศษ ของประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษ โดยให้ความสำคัญกับอำนาจในการตัดสินใจของท้องถิ่น พบว่าในคณะกรรมการบริหารทางการศึกษาพิเศษของประเทศอเมริกามีลักษณะ เชื่อมต่อกันอย่างใกล้ชิดและมีคุณภาพ ให้ความสำคัญกับกฎหมายรัฐธรรมนูญ และอยู่บนพื้นฐานของสิทธิเด็ก ส่วนประเทศอังกฤษไม่ได้ระบุหรือจำแนกด้านการศึกษาพิเศษหรือการให้บริการที่เท่าเทียม แต่กำหนดระบบการจัดเก็บภาษีเฉพาะ สำหรับการดูแลคนพิการ

Abe (1998) ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิรูประบบการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น พบว่า ระบบการจัดการศึกษาทั่วไปของประเทศญี่ปุ่นสามารถอธิบายให้เข้าใจเกี่ยวกับการสนับสนุนการจัดการศึกษาพิเศษได้ว่าอยู่ในภาพรวมของการจัดการศึกษาทั่วไป ประวัติการปฏิรูปการจัดการศึกษาพิเศษ เริ่มตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 โดยมีการบัญญัติศัพท์ในกฎหมาย ประเด็นการบริหารจัดการ นโยบายทางการเมืองนอกจากนี้พบว่า ยังพบว่าการปฏิรูปการศึกษาพิเศษส่วนใหญ่เป็นการวิเคราะห์ วิพากษ์เกี่ยวกับการให้นิยามและพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ ในการเป็นผู้นำด้านการนำเสนอประเด็นสถานการณ์ในขณะนั้นและมีการอธิบายประกอบ

Moberg (2010) ได้ศึกษาระบบการส่งต่อทางการศึกษาพิเศษสำหรับคนพิการผู้ใหญ่ที่มีระดับความรุนแรงปานกลางถึงมากไปสู่ชุมชนที่ประสิทธิภาพ พบว่า การวางแผนการส่งต่อควรให้ความสำคัญกับกระบวนการเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตอย่างอิสระ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานการพัฒนาศักยภาพภายใต้ทรัพยากรในท้องถิ่น โรงเรียนและองค์กรทางการศึกษาของท้องถิ่นสนับสนุนสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการบูรณาการกิจกรรมทางการศึกษาพิเศษ เข้ากับชุมชน ลดระยะเวลาการเรียนในชั้นเรียนเพิ่มระยะเวลาการร่วมกิจกรรมในชุมชน การปรับแผนการช่วยเหลือบางอย่างเพื่อเน้นการดำเนินชีวิตในท้องถิ่น เช่น กิจกรรมการเดินทางในชุมชน การฝึกอบรมทีมงานในท้องถิ่น ผู้ปกครอง นักเรียนทั่วไป การปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น จัดเตรียมเครื่องมือ สื่อ การเรียนรู้ทักษะชีวิตในชุมชน และจากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า การจัดการศึกษาพิเศษ ในท้องถิ่นให้ยั่งยืน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีกองทุนการศึกษาพิเศษในท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ท้องถิ่นซึ่งจัดนอกห้องเรียน ซึ่งจากการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่า การนำนักเรียนพิการเรียนรู้ชุมชนนอกห้องเรียนเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายของโรงเรียน ด้านสาธารณูปโภค ทั้งค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าแอร์หรือค่าอื่นๆ ที่ใช้ในกิจกรรมทั่วไปของโรงเรียน

Lashley (1992) ศึกษาบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบและความสัมพันธ์ของการประเมินระดับการบริหารจัดการศึกษาพิเศษในท้องถิ่น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนในท้องถิ่น ด้านกระบวนการพัฒนาบุคลากรให้มีมาตรฐานและจัดทำระเบียบวิธีการประเมินผู้บริหารโรงเรียนการศึกษาพิเศษในท้องถิ่น พบว่า ความรับผิดชอบของบุคลากรในโรงเรียนการศึกษาพิเศษท้องถิ่นขึ้นอยู่กับความต้องการผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและหน้าที่เฉพาะที่ท้องถิ่นกำหนด ซึ่งประกอบด้วย การเป็นผู้สนับสนุนการศึกษา การร่วมกำหนดนโยบาย การวางแผนสู่การปฏิบัติ ภาวะผู้นำ การเป็นผู้ตาม การบริหารจัดการงบประมาณ การบริหารทรัพยากรบุคคล การจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การสร้างเครือข่ายในชุมชน กระบวนการปรับปรุงการจัดการศึกษา และการสนับสนุนการเจริญเติบโต การเห็นคุณค่าในตนเองของผู้เรียน

2.5 การประยุกต์ใช้ประสบการณ์จากต่างประเทศ

จากประสบการณ์การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในส่วนของท้องถิ่นของประเทศไทย แคนาดา และสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะการเรียนร่วม ประเทศไทยได้มีการจัดการเรียนร่วมในสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ โรงเรียนในสังกัด กทม. จำนวน 100 โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม อาจกล่าวได้ว่าการจัดการเรียนร่วมของโรงเรียนบางแห่งประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ถึงแม้ว่าจะไม่ดีเท่ากับประเทศแคนาดา หรือประเทศสหรัฐอเมริกาก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนบุคลากร การที่จะจัดการเรียนร่วมให้มีประสิทธิภาพดังเช่นต่างประเทศนั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญคือ บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย หรือที่เรียกว่า “ทีมสหวิทยาการ” อันประกอบด้วยผู้บริหาร ครู ผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ นักจิตวิทยา นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด นักแก้ไขการพูด ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนทุกคน ต้องมีการประเมินอย่างละเอียด รวมถึงการคัดเลือกเด็กก่อนการเข้าเรียนร่วม และมีการเตรียมความพร้อมของเด็กก่อนเข้าเรียนร่วม ซึ่งประเทศไทยในระดับท้องถิ่นยังประสบปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการศึกษาพิเศษ นักวิชาชีพเฉพาะ ขาดงบประมาณมาสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนร่วมทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศต่างก็มีจุดมุ่งหมายอย่างเดียวกันคือให้นักเรียนพิการได้เรียนหนังสือเหมือนนักเรียนปกติและสามารถที่จะปรับตัวเองให้เข้ากับสังคมได้ แต่การจัดการเรียนร่วมนั้นก็ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดของประเทศนั้นๆ ส่วนของประเทศไทยนั้นก็มีข้อจำกัดหลายประการเช่นเดียวกันและจำเป็นต้องปรับให้มีความเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย

